Sporcularda Rol Belirsizli?i Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sporcularda Rol Belirsizli?i Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31024

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sporcularda Rol Belirsizli?i Envanteri, sporcular?n tak?m veya bireysel spor ortamlar?nda üstlendikleri rollerle ilgili alg?lad?klar? belirsizlik düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? veya uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle spor psikolojisi alan?nda, bireylerin görev, sorumluluk, performans de?erlendirme ve ki?ileraras? ili?kiler gibi konularda ne kadar net veya belirsiz hissettiklerini de?erlendirmeye odaklan?r. Türkiye'deki uyarlamas?, S. Davarc? taraf?ndan 2008 y?l?nda gerçekle?tirilen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda yap?lm??t?r. Bu çal??ma, rol belirsizli?inin sporcu gruplar?ndaki **grup bütünlü?üne** etkilerini incelemeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Spor Psikolojisi, **Rol Belirsizli?i**, Sporcu Performans?, Grup Bütünlü?ü, Psikometrik Ölçek, Tak?m Dinamikleri, Davarc? (2008).

Yazarlar

S. Davarc? (Uyarlayan).

Amaç

Sporcularda Rol Belirsizli?i Envanteri'nin temel amac?, sporcular?n kendi rollerini tan?mlama ve yerine getirme süreçlerinde kar??la?t?klar? netlik veya belirsizlik düzeyini tespit etmektir. Spor psikolojisi literatüründe, rol belirsizli?i genellikle dü?ük performans, dü?ük **motivasyon** ve yüksek kayg? ile ili?kilendirilen kritik bir örgütsel stres faktörüdür.

Bu ölçek, antrenörlerin ve spor psikologlar?n?n, sporcular?n rollerine dair beklentileri, görev s?n?rlar?n? ve performans sonuçlar?n? ne ölçüde anlad?klar?n? de?erlendirmelerine olanak tan?r. Uyarlama çal??mas?nda (Davarc?, 2008), ölçe?in kullan?m? ayn? zamanda rol belirsizli?inin tak?m sporlar?nda kritik bir de?i?ken olan grup bütünlü?ü üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerini ara?t?rmaya hizmet etmi?tir.

Yap? (Konstrükt)

Ölçek taraf?ndan ölçülen temel psikolojik yap?, **Rol Belirsizli?i**'dir. Rol belirsizli?i, bireyin rol beklentileri ve bu rolü ba?ar?yla yerine getirmek için gerekli olan davran??lar hakk?nda yeterli bilgiye sahip olmamas? durumunu ifade eder. Spor ba?lam?nda, bu yap? genellikle dört ana boyutta incelenir:

Görevin Kapsam?: Sporcunun pozisyonunun spesifik görevleri ve sorumluluklar? hakk?ndaki

ARABPSYCHOLOGY.COM

netlik.
Davran??sal Beklentiler: Antrenörler ve tak?m arkada?lar? taraf?ndan beklenen davran?? biçimlerinin anla??lmas?.
Performans De?erlendirmesi: Ba?ar?n?n hangi kriterlere göre ölçüldü?ünün ve de?erlendirmenin ?effafl???.
Sonuçlar?n Belirsizli?i: Belirli bir performans? sergilemenin sonuçlar?n?n (ödül, ceza veya ilerleme) ne oldu?unun bilinmemesi.

Rol belirsizli?i, sporcularda **stres** düzeyini art?rabilir ve tak?m içi ileti?imi olumsuz etkileyerek nihayetinde grup bütünlü?ünü zay?flatabilir. Bu nedenle, envanter bu yap?n?n spor ortam?ndaki yo?unlu?unu ölçmek için tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, **Sporcularda Rol Belirsizli?i Envanteri**'nin Türkçe uyarlamas? olan bu tez çal??mas?nda (Davarc?, 2008), ölçe?in Türk sporcu popülasyonunda ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla geçerlik analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Tipik bir ölçek uyarlama sürecinde, yap? geçerli?ini test etmek için **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?l?r.

Bu analizler, maddelerin ilgili alt boyutlara uygunlu?unu, teorik yap?y? do?ru temsil edip etmedi?ini ve ölçe?in ay?rt edici geçerli?ini (di?er ilgili yap?larla ili?kisini) incelemeyi içerir. Ba?ar?l? bir geçerlik çal??mas?, ölçe?in sporcular?n rol belirsizli?i deneyimini do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler yapabilme yetene?ini ifade eder. Davarc? (2008) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe versiyonunun iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla analizler yap?lm??t?r. Bu analizler genellikle maddelerin birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösteren **Cronbach Alfa** katsay?s? ile rapor edilir.

Uyarlaman?n ba?ar?l? say?lmas? için, elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir seviyede (genellikle .70 veya üzeri) olmas? beklenir. Yüksek iç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin sporcular?n rol belirsizli?i alg?s?n? güvenilir bir ?ekilde yans?tt??? anlam?na gelir.

Faktör Analizi

Orijinal Rol Belirsizli?i Envanterinin boyutlulu?unu Türk kültürüne ve spor ortam?na uygunlu?unu test etmek için faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ?eklinde gerçekle?tirilmi? olabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizinin temel amac?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n (görev, ili?ki, sonuç vb. belirsizlikler) Türk sporcular?n verilerinde de korunup korunmad???n? incelemektir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in alt boyutlar?n?n teorik çerçeveye uygunlu?unu ve her bir maddenin ilgili faktöre güçlü bir ?ekilde yüklendi?ini göstermelidir. Bu, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen temel istatistiksel kan?tlardan biridir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Kaynakta derecelendirme format? belirtilmemi?tir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Sporcular, özellikle **tak?m sporlar?** ile u?ra?an ve rol belirsizli?ine aç?k olan bireyler.

Age Group: Ergenlik dönemi sonras? ve yeti?kin sporcular (Genellikle 16 ya? ve üzeri).

Population Details: Davarc? (2008) tezinde, Türkiye'deki üniversite veya kulüp düzeyinde aktif olarak yar??an sporcular?n örneklem grubu olarak kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Örneklem, rol belirsizli?inin tak?m dinamikleri üzerindeki etkilerini incelemeye uygun olarak seçilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim tipi envanter. Sporcular, kendilerine sunulan rol belirsizli?i ifadelerine ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Spor Psikolojisi, Tak?m Dinamikleri, Rol Stresi, Grup Bütünlü?ü, **Psikometri**, Sporcu Performans?, Mersin Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlamay? yapan yazar?n ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Yazar?n kurumsal e-posta adresi kaynakta belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Davarc?, S. (2008). Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçeye uyarlanma çal??mas? **2008** y?l?nda tamamlanm??t?r. Çal??ma bir yüksek lisans tezi oldu?u için akademik amaçl? kullan?mlarda genellikle referans gösterilmesi yeterlidir. Ancak, ölçe?in orijinal geli?tiricileri ve uyarlamay? yapan yazar S. Davarc? ile ticari veya geni? ölçekli klinik uygulamalar öncesinde izin almak için ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçek için herhangi bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynaklar

Davarc?, S. (2008). *Sporcularda rol belirsizli?inin grup bütünlü?üne etkisi* (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Bu uyarlama çal??mas?na ait tez kayd?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: sporcularda-rol-belirsizligi-envanteri-toad.pdf

Sporcularda Rol Belirsizli?i Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte, **Sporcularda Rol Belirsizli?i Envanteri**'nin maddelerine yer verilmemi?tir. Ölçek maddeleri, genellikle uyarlaman?n yap?ld??? yüksek lisans tezinin ekler bölümünde veya orijinal ölçe?in dokümantasyonunda bulunmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM